

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Paweł Czubik (sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Joanna Lemańska

SSN Grzegorz Pastuszko

SSN Maria Szczepaniec

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie ze skargi partii politycznej N.

na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej nr 195/2025 z dnia 16 czerwca 2025 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej N. o źródłach pozyskania środków finansowych w 2023 r.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 listopada 2025 r.,

postanawia:

odrzuć skargę.

D.Z.

Krzysztof Wiak

Paweł Czubik

Marek Dobrowolski

Joanna Lemańska

Grzegorz Pastuszko

Maria Szczepaniec

Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

Państwowa Komisja Wyborcza (dalej jako: „PKW”) uchwałą nr 195/2025 z 16 czerwca 2025 r. w sprawie sprawozdania partii politycznej N. (dalej także: „Skarżąca”) o źródłach pozyskania środków finansowych w 2023 r., działając na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1215; dalej jako: „u.p.p.”), postanowiła odrzucić sprawozdanie partii politycznej N. o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2023 r. z powodu nieudzielenia odpowiednich wyjaśnień na pytania PKW, co uniemożliwiło potwierdzenie zgodności z prawem gospodarki finansowej Partii w 2023 r., rodząc uzasadnione domniemanie, że Partia przyjmowała w okresie sprawozdawczym środki finansowe z naruszeniem przepisów u.p.p., przede wszystkim art. 24 ust. 1 w zw. z art. 25 ust. 1 u.p.p.

Pismem z 30 czerwca 2025 r., tj. w ustawowym terminie, partia polityczna N. wywiodła skargę na ww. uchwałę PKW z 16 czerwca 2025 r. Skargę podpisał jej skarbnik – R. Ł. (k. 4 akt sprawy).

Pismem 5 sierpnia 2025 r. PKW wniosła w pierwszej kolejności o odrzucenie skargi, jako wniesionej z naruszeniem art. 87¹ k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlega odrzuceniu, jako wniesiona przez nieuprawnioną do tego osobę.

Zgodnie z art. 34b ust. 1 u.p.p., w przypadku odrzucenia informacji przez PKW partia polityczna ma prawo, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu informacji, wnieść do Sądu Najwyższego skargę na postanowienie PKW w przedmiocie odrzucenia informacji. Rozpatrzenie skargi przez Sąd Najwyższy następuje w składzie 7 sędziów. Do rozpatrzenia skargi

stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym (art. 34b ust. 2 u.p.p.).

W świetle powyższego należy stwierdzić, że skarga powinna spełniać wymogi formalne określone dla pisma procesowego, a przy jej wniesieniu obowiązuje tzw. przymus adwokacko-radcowski, zgodnie bowiem z art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron zasadniczo przez adwokatów lub radców prawnych (zob. *M. Dębska*, Ustawa o partiach politycznych. Komentarz, Warszawa 2013).

Sąd Najwyższy konsekwentnie uznaje za niedopuszczalne wniesienie skargi na uchwałę PKW o odrzuceniu sprawozdania partii politycznej o źródłach pozyskania środków finansowych z naruszeniem art. 87¹ k.p.c. (postanowienia Sądu Najwyższego z: 27 października 2022 r., I NSW 7/22; 3 listopada 2022 r., I NSW 11/22, 21 lutego 2023 r., I NSW 1/23 oraz 23 kwietnia 2024 r., I NSW 8/24). Złożenie skargi z niedochowaniem tzw. przymusu adwokacko-radcowskiego skutkuje koniecznością jej odrzucenia *a limine*, bez wzywania do usunięcia tego uchybienia. Wadliwość w postaci niedochowania tzw. przymusu adwokacko-radcowskiego nie podlega bowiem konwalidacji (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 października 2021 r., IV CO 170/21).

W niniejszej sprawie skargę podpisał R. Ł. – skarbnik partii politycznej N. (k. 4 akt sprawy). R. Ł. nie wskazał, że wykonuje zawód adwokata lub radcy prawnego. Jego nazwisko nie figuruje także na listach adwokatów oraz radców prawnych, udostępnianych publicznie przez właściwe samorządy zawodowe – co Sąd Najwyższy zweryfikował z urzędu.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł o odrzuceniu skargi na podstawie art. 34b ust. 2 u.p.p. w zw. z art. 13 § 2 oraz art. 87¹ § 1 k.p.c.

D.Z.

[r.g.]

Krzysztof Wiak

Paweł Czubik

Marek Dobrowolski

Joanna Lemańska

Grzegorz Pastuszko

Maria Szczepaniec

Paweł Wojciechowski